

Afgørelser – Reg. nr.: 02732.02

Fredningen vedrører: Vesterklit

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 21-01-1963

Fredningsnævnet 01-09-1961

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1963, den 21. januar afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1511/61 vedrørende fredning af arealer af Vester klit i Tversted sogn.

I den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 1. september 1961 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 30. april 1960 indbragte fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter under henvisning til § 1, jfr. § 38 i lovbekendtgørelse nr. 106 af 21. marts 1959 om naturfredning, for fredningsnævnet spørgsmålet om fredning af et ca. 58 ha stort areal i Vesterklit beliggende ved Vesterhavet vest for Tversted klitplantage i Tversted sogn.

Det fremgår af nævnte skrivelse, at planudvalget den 13. april 1960 havde modtaget udstykningsandragende for en række parceller indenfor området, at en bebyggelse på væsentlige dele af disse parceller ville komme i strid med den af udvalget foreløbigt udarbejdede fredningsplan for Tversted - Uggerby kommune, og at udvalget ved andragendets fremsendelse til matrikelsdirektoratet henstillede, at udstykningen i henhold til naturfredningslovens § 22 nægtedes approbation.

Fredningsplanudvalgets påstand går i hovedtræk ud på, at yderligere bebyggelse og beplantning forbydes indenfor hele områ-

det, og at den nordligste del af området, arealet ud mod Vesterhavet, åbnes for almenheden til fri færdsel og ophold.

For et område langs kysten gælder allerede forbud mod bebyggelse, hegn m.v. ifølge § 17 i loven af 29/3 1867 om dæmpning af sandflugten, jfr. lov nr. 163 af 11/5 1935 og nu lov nr. 84 af 25. marts 1961 om sandflugtens bekæmpelse. Hele området omfattes af den for kommunen gældende, tinglyste byplanvedtægt.

Matr. nr. 127 e, 94 k og den sydlige del af 46 o er beliggende i byplanens zone III, hvor der kræves en grundstørrelse af 5000 m², det øvrige område i byplan zone II med minimumsareal 2500 m² pr. byggegrund.

Fredningsforslaget indbefatter helt eller delvist følgende ejendomme, alle af Ø. og V. Tversted byer, Tversted sogn:

Område I, der påstås fredet med offentlig adgang og forbud mod yderligere bebyggelse og beplantning:

Matr.nr.	Ejer.	Areal.	
		Klitfredet.	Ikke klitfredet.
96 <u>f</u>	Grosserer Anton Roldby, Tordenskjoldsgade 25, København K.	0,60 ha.	0,46 ha.
96 <u>g</u>	Ingeniør Viggo Dencker, Gl. Kongevej 136-38, København V.	1,61 "	1,36 "
95 <u>b</u>	Fru Marie J. Sørensen, Vester klit, Tversted.	2,17 "	5,35 "
94 <u>b</u>	Kate Sophie Emilie Dreyer og fru Elly Caspersen, Strandvej 12, København Ø.	2,71 "	6,51 "
transport		7,09 ha.	13,68 ha.

Matr.nr.	Ejer.	Areal	
		Klitfredet.	Ikke klitfredet.
	transport	7,09 ha.	13,68 ha.
94 <u>a</u>	Osvald Kyllingsbæk, Vester klit, Tversted, og Hans Weesgård, Hirtshals, ved advokat Bent Halbye, Hirtshals	1,20 "	3,51 "
94 <u>i</u>	samme	0,59 "	0,72 "
46 <u>o</u>	Proprietær Bernt Pesche-Køedt, Vorregård pr. Løgten	5,38 "	3,66 "
		14,26 ha.	21,57 ha.
	Ialt for område I:	<u>35,83 ha.</u>	

Område II, der påstås fredet med forbud mod yderligere
bebyggelse og beplantning:

Matr.nr.	Ejer	Areal
96 <u>f</u>	Se ovenfor.	1,62 ha.
96 <u>b</u>	Hjalmar Sproegel, Mellem Klit, Tversted.	1,60 "
96 <u>g</u>	Se ovenfor.	3,81 "
127 <u>c</u>	Samme ejer.	1,44 "
127 <u>d</u>	Samme ejer.	1,04 "
95 <u>b</u>	Se ovenfor.	3,30 "
127 <u>a</u> , den østlige lod	Fælleslod for 94 <u>a</u> , 95 <u>a</u> og 96 <u>b</u> .	0,90 "
94 <u>f</u> (2 lodder)	Ejerne af 94 <u>a</u> .	0,90 "
95 <u>i</u>	Maskinhandler Knud Christensen, Nørregade, Sindal.	0,26 "
	transport	14,87 ha.

Matr.nr.	Ejer.	Areal.
	transport	14,87 ha.
95 <u>g</u>	Ejerinden af 95 <u>b</u>	0,10 "
95 <u>h</u>	Fru K. Sundbæk Johansen, Bindslev.	0,20 "
94 <u>l</u>	Samme.	0,11 "
94 <u>m</u>	Fru Charlotte Sejrskilde og frk. Fanny Christensen, Realskolen, Sindal.	0,11 "
95 <u>f</u> ,96 <u>e</u>	Købmand L. C. Hahn og Aksel Risager, begge Bindslev.	1,40 "
94 <u>a</u>	Se ovenfor.	0,11 "
94 <u>e</u>	Fisker Carlo Jensen, Vester klit, Tversted.	0,71 "
94 <u>q</u> ,127 <u>g</u>	Osvald Kyllingsbæk og Hans Weesgård ved advokat Halbye, Hirtshals.	0,34 "
127 <u>e</u>	Professor Torben Christensen, Studentergården, Tagensvej 15, København K. ved advokat Bent Halbye, Hirtshals.	1,24 "
94 <u>k</u> (tidligere 94 <u>g</u> og 94 <u>k</u>)	Frk. Aase Barkholt, Bindslev.	1,40 "
46 <u>o</u>	Se ovenfor	1,24 "
	Ialt for område II	21,83 ha.

Ialt for område I og II: 57,66 ha., heraf klitfredet
14,26 ha.

Arealet for de enkelte matr.nr.e er beregnet på grundlag af en kopi af matrikelkortet i 1:4000, suppleret med terrænforhold og grænser efter luftfotos.

Klitfredningsgrænsen er indlagt efter opmåling i marken. De sandflugtsfredede arealer er beregnet mellem denne grænse og foden af de nydannede klitter på stranden.

Den detaljerede fredningspåstand for området er sålydende: "Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, planeres, afvandes eller opgraves.

Arealerne må ikke yderligere bebygges, dog må de til landbrugsbygningerne nødvendige udvidelser foretages efter fredningsnævnets godkendelse. Sommerhuse må ikke ombygges eller udvides og må i tilfælde af brand eller lignende ikke genopføres. Skure, hoder og andre skæmmende indretninger må ikke opsættes, og der må ikke opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. Master til nødvendige ledningsanlæg må kun opstilles efter forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet.

Vandløb indenfor området må ikke reguleres, uddybes eller hindres i deres frie løb.

Der tillægges almenheden ret til færdsel på arealerne nord for skrænten, der ca. følger nordskellet for matr. nr. 94 e, 95 f, 96 e, 94 m, 94 l, 95 h, 95 i, 127 a, 127 d, 127 c m.fl., Vester og Øster Tversted byer.

Ligledes tillægges der almenheden færdselsret ad en 10 m bred vej over matr. nr. 94 a og 95 f, sammesteds.

Al færdsel i området sker på eget ansvar og efter fredningsnævnets anvisninger og ordensregler. Campering og bål-tænding er forbudt.

Til arealet ovenfor ovennævnte skrænt skal almenheden ikke have adgang ud over ad de udlagte veje og stier.

Arealerne må iøvrigt benyttes som hidtil. Kreaturgræsning, høslet, jagt, fiskeri og indsamling af bær og frugter må fortsat

finde sted. De dyrkede arealer må fortsat dyrkes, men nye arealer må ikke indtages til dyrkning. Fornødne adgangsveje kan af ejerne anlægges i området efter forud indhentet godkendelse af nævnet. De bestående veje og stier må bibeholdes. Fredningen er ikke til hinder for, at Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter i samråd med nævnet uden udgift for ejerne lader anlægge de for almenhedens færdsel fornødne stier og veje i området og lader anbringe stenter eller lignende over hegnene."

Som nærmere motivering for fredningen anfører Fredningsplanudvalget i sin nævnte skrivelse af 30. april 1960: "Arealet, der endnu er ret uberørt, omfatter det allerede kystfredede areal samt skrænterne op mod agerjorden, der mod syd går over i bagklitlandet. En mindre, men meget skæmmende og planløs bebyggelse er opstået på kanten af klitten, hvorved man på en meget uheldig måde lukker af for baglandet, der netop tænkes udbygget som sommerland med en betydelig bebyggelse og uhindret fri adgang til stranden. Som fælles areal for denne bebyggelse uden spærrende hegning etc., for at undgå en meget uharmonisk placering af en bebyggelse på kanten af klitterne, hvor den vil syne placeret på klittoppe, og for at havklitten iøvrigt kan danne et naturligt fællesareal med alm. offentlig adgang for den fremtidige sommerhusbebyggelse mellem Tannisby og Tversted plantage samt iøvrigt, fordi skrænterne er særdeles smukke og særprægede, søges dette areal fredet.

Den foreslåede fredning indgår som et led i den af fredningsudvalget foreløbigt vedtagne samlede fredningsplan for Tversted - Uggerby kommune".

Sagen har været forelagt Danmarks Naturfredningsforening, der i skrivelse af 2. juni 1960 har udtalt:

"Danmarks Naturfredningsforening kan meget anbefale en gen-

nemførelse af den fra planudvalgets side foreslåede fredning.

Det areal, der er tale om, er et smukt og karakteristisk klitlandskab, hvor yderligere bebyggelse med sommerhuse ville være beklagelig, både fordi arealet ville forringes derved, og fordi en sådan bebyggelse ville give en dårligere udnyttelse af dets rekreative muligheder end en mere omfattende bebyggelse længere inde i land".

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 21/10 1960 udtalt følgende:

"Det areal, der omfattes af fredningssagen, fremtræder som et meget smukt småkuperet klitterræn, beliggende umiddelbart vest for stenalderhavets skrænt. Størsteparten af arealet dækkes af her i landet sjældne plantesamfund med nikkende kobjælde, blodrød storkenæb, klitrose, sand frøstjerne og havtorn, planter som ved deres skønhed vil virke umiddelbart tiltalende også på en større offentlighed. Ydermere har området været genstand for videnskabelige undersøgelser af professor T. W. Böcher, af hvilke det fremgår, at plantesamfundene overvejende består af det kalkrige grønsværklit-samfund, der danner et mellemlid mellem den kalkrige hvide klit nærmest havet og den sure, grå klit længere inde i landet. Vesterklitten ved Tversted er det eneste sted i Danmark, hvor dette plantesamfund har en så stor samlet udbredelse.

Under hensyn til, at den foreslåede fredning ikke alene har en almen landskabelig-rekreativ interesse, men tillige har naturvidenskabelig betydning, skal naturfredningsrådet meget anbefale fredningens gennemførelse, idet man kan tiltræde det i fredningsplanudvalgets skrivelser af 16/8 og 1/9 fremsatte forslag om, at offentligheden kun sikres adgang til den yderste del, medens resten kun fredes mod bebyggelse".

Fredningsnævnet har behandlet sagen i møder den 22. juli og 4. november 1960, hvortil var indkaldt lodsejere og andre interesse-rede, og hvor tillige repræsentanter for Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, sognerådet, planudvalget og klitvæse-net gav møde.

Sognerådet var henstillet, at de eventuelle fredningsbestem-melser affattes således, at fredningen kan supplere fredningsplanen, som den af fredningsplanudvalget er udformet for hele kommunen. Det er oplyst for nævnet, at sognerådet i det alt væsentlige er enig med planudvalget i den foreløbigt udarbejdede fredningsplan.

Under sagen har enkelte af lodsejerne indledt forhandlinger om det offentliges overtagelse af deres arealer, hvorfor sagen i nogen tid har været stillet i bero.

Ejernes påstande, erstatningskrav og bemærkninger hertil.

Ejeren af matr. nr. 96 f har anført, at han har givet 1500 kr. for grunden, og mener denne nu er 6 - 10.000 kr. værd. Det be-mærkes, at parcellen i sin helhed er beliggende indenfor 300 m fra den staten tilhørende Tversted klitplantage, således at den efter Naturfredningslovens § 25, stk. 2, ikke må bebygges uden frednings-nævnets tilladelse.

På matr. nr. 96 g hæfter deklaration af 4. november 1952 om forbud mod udstykning og yderligere bebyggelse, tinglyst 13. s.m. som vilkår for en af fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25, stk. 2, meddelt tilladelse til opførelse af et sommerhus på parcellen, der næsten i sin helhed er beliggende indenfor 300 meter fra Tversted klitplantage. Ejeren har påstået erstatning for fredning, beregnet som en ulempeerstatning for gene ved almenhedens færdsel og ophold i området. Ejeren har påstået, at nævnet ved erstatningsfast-sættelse må gå ud fra, at almenheden alene har den i naturfrednings-

lovens § 23, stk. 1 ommeldte færdselsret, men ikke adgang til færdsel og ophold i hele det klitfredede område.

For fredning af matr. nr. 127 c, 1,4 ha, og 127 d 1,0 ha, har ejeren krævet fuld erstatning uden nærmere at have opgjort sit krav. Han erkender vel, at matr. nr. 127 c i det alt væsentlige er beliggende indenfor 300 meter fra klitplantagen, men har anført, at et hus kan opføres på parcellen udenfor denne grænse og parcellen således i sin helhed sælges som sommerhusgrund. Ejeren har ønsket tilladelse til at beplante matr. nr. 127 c og 127 d.

Ejeren af matr. nr. 96 b, 1,6 ha, der i sin helhed er beliggende indenfor 300 meter grænsen fra klitplantagen, har efter at fredningsplanudvalget har frafaldet sin påstand om fri adgang for almenheden til parcellen frafaldet erstatningskrav.

Ejerinden af matr. nr. 95 b og 95 g har krævet 1 kr. pr. m² for fredning af den i område I beliggende del af matr. nr. 95 b, dog med fradrag af græsningsværdi, 100 kr. pr. tønde land. For det tilskyllede areal, som ikke er vist på matrikelkortet, forlanger ejerinden skønsmæssigt anslået 2.000 kr. Ejerinden har anført, at græsningsværdien i område I må sættes meget lavt, når almenheden får adgang til arealet.

For den sydlige aflange parcel af matr. nr. 95 b, ialt 3,3 ha, kræver ejerinden for fredning med forbud mod bebyggelse og beplantning 28.650 kr., beregnet således:

3,15 ha á 1 kr. pr. m²:

31.500 kr.,

idet ejerinden anfører, at dette areal kan sælges efter, at restarealet, 0,25 ha., med ejendens landbrugsbygninger er frastykket (Byplan zone II).

Frdrag for landbrugsmæssig værdi, 500 kr. pr.

tønde land

2.850 "

28.650 kr.

For fredning af matr. nr. 95 g kræves, forudsat ejerinden i tilfælde af fredning hindres i bebyggelse af parcellen, 1 kr. pr. m², men såfremt bebyggelse er mulig en væsentlig mindre ulempe-erstatning.

Det bemærkes herved, at fredningsplanudvalget under sagens gang har ændret fredningslinien, således at alene 0,1 ha. påstås fredet og således, at parcellen kan bebygges udenfor fredningsområdet.

For fredning af den østlige lod af matr. nr. 127 a kræver ejerinden, der påstår at være ejer af denne lod, som ved mundtlig aftale er købt til ejendommen for 50 år siden, og som ejerinden i al fald påstår at have vundet hævd på, kr. 8887, beregnet således:

0,9 ha $\times$ 1 kr. pr. m ²	9.000 kr.
$\div$ græsningsværdi, 100 kr. pr. tønde land	<u>113,-</u>
	8.887,- kr.

Ejerinden, der under sagen har været bistået af advokat, kræver sine omkostninger hertil, kr. 4.034,73, erstattet, Hun har fremlagt regning fra advokaten for dette beløb.

Til dokumentation af kravet på 1 kr. pr. m² har ejerinden henvist til slutseddel af 18. maj 1960, hvorefter professor Torben Christensen, København, af ejerne af 94 a m.fl. har købt et 1.2440 ha stort areal indenfor fredningsområdet, nu matr. nr. 127 e, for en pris af 1 kr. pr. m², foruden eventuel afgiftspligtig grundstigning og således, at køberen alene betaler udstyknings- og handelsomkostninger.

Husmand Erik Christensen, V. klit, har ligeledes påstået sig tilkendt 1 kr. pr. m² for fredning af den ovenfor nævnte 0,9 ha store østlige lod af matr. nr. 127 a, idet han bestrider, at fru Marie Sørensen har adkomst til lodden.

Ejerne af matr. nr. 94 b, ialt 9,2 ha, har henstillet, at erstatning for fredning af parcellen fastsættes efter følgende retningslinje:

- "1. Den tidligere kystfredede (åndflugtsfredede) strækning nærmest havet fredes med offentlig adgang (i det omfang, som klitvæsenet kan godkende dette) uden erstatning.
2. Området mellem dette areals sydgrænse og klitparcellens sydskele fredes med offentlig adgang mod en erstatning, der, når henses til de fordele, som planen iøvrigt vil medføre for den resterende del af ejendommen, nedsættes fra alm. 3000 kr./td.l. til 500 - 1000 kr./td.l.

Det forudsættes, at klitten fortsat kan afgræsses og altså også holdes indhegnet, når blot der anbringes stenter eller lignende i heget, så færdsel kan foregå.

3. Det forudsættes endvidere, at der ikke vil blive givet tilladelse til egen bebyggelse umiddelbart bagved klitten - på det lave areal - men at der vil kunne bygges mod plantagen, og at der gives dispensation fra den nuværende 300 m grænse".

Ad punkt 3 bemærkes, at en lod af matr. nr. 94 b er beliggende syd for den påståede fredningslinje, for en del indenfor 300 m fra Tversted klitplantage. Det er for denne lod ejerne forudsætter at kunne opnå dispensation efter naturfredningslovens § 25, stk. 2. Efter deres endelige påstand har ejerne, forudsat de opnår nævnte dispensation, krævet i erstatning ialt 20.000 kr.

Ejerne af matr. nr. 94 i, 94 a og 94 f har opgjort deres krav således:

Matr. nr. 94 i, 94 a, arealet, der påstås
fredet med offentlig færdsel:

5,1 ha á 1 kr. pr. m ²	51.000 kr.
÷ fradrag for græsningsværdi, 10 kr.	
pr. tønde land	<u>1.000 "</u>
	50.000 kr.

Arealet udenfor den på matrikelkortet
viste grænse, skønsmæssigt

<u>2.000 "</u>
52.000 kr.

For de to lodder af matr. nr. 94 f, hvortil offentligheden ikke skulle have adgang, kræves ligeledes 1 kr. pr. m². Det anføres herved, at det, uanset at planudvalget under sagens gang har ændret den påståede fredningsgrænse, så en bebyggelse af parcellerne syd for fredningsgrænsen skulle være mulig, må stille sig usikkert, om en sådan bebyggelse kan finde sted. Vejen på den vestligste lod af 94 f går ikke langs skellet, som vist på kortet, men tværs over parcellen og hindrer muligvis bebyggelse.

For den 1100 m² store parcel af matr. nr. 94 a, hvor der ligeledes alene skulle gælde bestemmelse om forbud mod bebyggelse og beplantning, kræver ejerne skønsmæssigt anslået 500 kr.

Til ovennævnte krav kommer landinspektørudgifter 807 kr. og advokatombkostninger 3.220 kr. 98 øre, hvorved bemærkes, at ejerne i 1958 har ladet en landinspektør udarbejde udstykningsplan for matr. nr. 94 a. Udstykningsplanen, advokatens og landinspektørens regninger for bistand under fredningssagen, er fremlagt.

Ejerne har iøvrigt udtalt sig som ejeren af matr. nr. 95 b.

Ejeren af matr. nr. 46 o har krævet fuld erstatning, men har ikke nærmere opgjort sit krav. Af det ca. 9 ha store areal, der påstås fredet med offentlig adgang, er ca. 5,4 ha klitfredet. Det areal,

der påstås fredet alene med bygge- og beplantningsforbud, er 1,24 ha. Det er oplyst, at ejeren under sagens gang har indledt forhandling om statens overtagelse af arealet. Ejeren har anført, at fredning som foreslået vil medføre en værdiforøgelse for de syd for fredningslinien liggende arealer på hans bekostning. Han har påpeget, at han ikke endeligt har kunnet opgøre sit krav, da klitfredningsgrænsen ikke ligger fast på kortet. Han har udtalt sig som ejeren af matr. nr. 96 g med hensyn til den bestående færdselsret for almenheden.

Matr. nr. 94 g og 94 k er ved landbrugsministeriets skrivelse af 7. oktober 1960 sammenlagt til matr. nr. 94 k. Ved denne skrivelse er samtidig approberet en skelforandring, hvorved er overført et 665 m² stort areal fra matr. nr. 127 e til matr. nr. 94 k.

Ejerinden, der ved skøde af 4/1 1959 har købt hele ejendommen, ca. 2,6 ha. for 1500 kr. kontant, har på ejendommens nordvestlige hjørne opført et sommerhus. Under sagens gang har fredningsplanudvalget påstået dette hus fjernet, men har kunnet gå med til, at ejerinden opfører et nyt sommerhus i en lavning på det fra matr. nr. 127 e tilkøbte areal.

Fredningsnævnet har tilkendegivet ejerinden, at man ville acceptere en sådan bebyggelse.

Ejerinden har opgjort sit erstatningskrev således:

Ulempe ved den ovennævnte påbudte placering af sommerhus	500 kr.
--	---------

Efter byplanen kræves her i zone 3 en grundstørrelse af 5000 m². Idet det areal, der påstås fredet, er 14.299 m², kan, når ejerinden reserverer sig selv en 5000 m² stor grund, udstykkes og sælges 9.299 m² a'1 kr. pr. m²

9.299 "

Udgift til landinspektør

377 "

transport	10.176 kr.
-----------	------------

transport 10.176,- kr.

Udgift til advokat for bistand
under fredningssagen

820,98 "

10.996,98 kr.

Ejerinden har fremlagt regning fra advokat og landinspektør og har anført, at der uanset, at ovennævnte restareal alene er 9.299 m², dog kan sælges to grunde, da hun ejer areal udenfor fredningsområdet. Med hensyn til værdiansættelsen har hun udtalt sig som ejeren af 95 b og har tilføjet, at hun har givet 1 kr. pr. m² for de tilkøbte 665 m².

Med hensyn til matr. nr. 127 e, 12.440 m² bemærkes, at fredningsnævnet under sagen med tiltræden af fredningsplanudvalget har tilkendegivet ejeren, at man kunne acceptere, at der byggedes et sommerhus i en lavning på parcellen, og at dette hus nu er opført i juni 1961.

Ejeren har opgjort sit krav således:

1. For 5000 m ² med tilladelse til et sommerhus som af fredningsnævnet tilladt, ulempe	500,- kr.
2. Restejendommen, 7.440 m ² a 1 kr. pr. m ²	7.440,- "
3. Udgifter til landinspektør	447,- "
4. Udgifter til advokat for bistand under fredningssagen	<u>720,98 "</u>
	9.107,98 kr.

Ejeren har anført, at ejendommen ved mundtlig aftale blev overdraget til ham og udstykning påbegyndt allerede i foråret 1960, men standset, da fredningssager rejstes. Slutseddelen af 18. maj 1960 er alene bekræftelse af den mundtlige aftale. Foruden slutsedlen har han fremlagt regning fra landinspektør og advokat.

Ejerne af matr. nr. 94 g og 127 g, 3380 m², har under sagens gang af fredningsnævnet med tiltræden af fredningsplanudvalget opnået tilladelse til at opføre et sommerhus på en nærmere bestemt lavning i parcellens sydøstligste hjørne, dog at byplanen skal overholdes og huset være i dæmpede farver. Ejerne har herefter opgjort deres krav således:

Ulempe ved indskrænkning i adgang til bebyggelse	1.000,- kr.
Udgifter til landinspektør for bistand under fredningssagen	342,- "
Do. til advokat for bistand under fredningssagen	<u>220,98 "</u>
	1.562,98 kr.

Ejerne har fremlagt regning fra landinspektør og advokat for ovennævnte beløb.

Ejeren af matr. nr. 94 e, 7.080 m², har opgjort sit krav således:

4580 m ² a'1 kr.	4.580,- kr.	
idet en 2500 m ² stor grund kunne frastykkes med ejernes egne bygninger og resten sælges. (Byplan zone II med minimumsgrundstørrelse 2500 m ²). ÷ græsningsværdi, 250 kr. pr. tønde land		
	<u>212,50 kr.</u>	4.367,50 kr.
Udgifter til landinspektør		137,- "
Do. til advokat for bistand under fredningssagen		<u>420,98 "</u>
		4.925,48 kr.

Ejeren har fremlagt regning fra advokat og landinspektør for nævnte beløb og har til støtte for sit krav om 1 kr. pr. m² henvist til salgsprisen for matr. nr. 127 e.

På lejet areal af matr. nr. 95 f, 96 e, 1,5 ha, forefindes

3 huse foruden et langt stråttækt hus umiddelbart syd for fredningslinien. Ejerne har påstået sig forbeholdt ret til mod at fjerne de 3 bestående på lejet grund opførte huse at bygge et eller to huse mod syd i nærheden af det bestående. Ejerne har iøvrigt forbeholdt sig erstatning, 1,75 kr. pr. m² for fredning som påstået.

Ejerinden af matr. nr. 94 m, 1125 m², hvorpå er opført et sommerhus, har oplyst, at hun ikke påtænker at bygge yderligere på grunden. Hun har ikke udtalt sig om erstatning.

På matr. nr. 94 l, 1055 m², er ligeledes opført et sommerhus. Ejerinden har ikke udtalt sig om erstatning for denne parcel, men har krævet fuld erstatning for fredning af matr. nr. 95 h, 0,2 ha, som hun har påtænkt at bebygge med et sommerhus på den sydlige del af grunden.

Ejeren af matr. nr. 95 i, 2600 m², hvorpå er opført et sommerhus, har forbeholdt sig en rimelig erstatning for fredning som påstået.

Fredningsnævnet finder, at området nedenfor skrænten ud mod Vesterhavet fremtræder som et overmåde smukt, uberørt klitareal, som det vil have stor værdi at bevare i forbindelse med Tversted klitplantage og sommerlandet deromkring. Det findes ligeledes ønskeligt, at dette område sikres for almenheden til fri færdsel og ophold. Idet betingelserne i naturfredningslovens § 1 således findes at være til stede, vil det foran som område I betegnede område være at frede efter påstanden som nedenfor nærmere bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

I område II er i forvejen ud mod skrænten beliggende nogle små sommerhuse på matr. nr. 95 i, 94 l, 94 m, 96 e og 95 f. Nævnet og fredningsplanudvalget har under sagen imødekommet ejernes ønske om bebyggelse af matr. nr. 94 k, 127 c, 127 g og 94 q med 3 sommer-

huse. For dog i videst muligt omfang at bevare skrænten fri for bebyggelse og med bemærkning, at fredningens sydgrænse følger nord-siden af en projekteret øst-vest gående vej, der påtænkes optaget i den reviderede kystbyplan, således at fremtidig bebyggelse efter fredningen holdes syd for denne vej,,finder nævnet ligeledes at **burde efterkomme fredningsplanudvalgets påstand om fredning med** forbud mod bebyggelse og - bortset fra matr. nr. 127 c og 127 d - mod beplantning af område II.

Fredningens indhold.

Fredningsnævnet fastsætter herefter følgende bestemmelser for de to områder:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, planeres, afvandes eller opgraves.

Arealerne må ikke yderligere bebygges, skure, boder og andre skæmmende indretninger må ikke opsættes, Der må ikke opsættes hegn bortset fra nødvendige kreaturhegn. Master og ledningsanlæg må kun opsættes efter forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet.

Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold i den på vedhæftede kort viste nordlige del af området (område I), ligesom den eksisterende på kortet viste nord- sydgående sti over matr. nr. 94 a og 95 f skal være åben for almindelig færdsel til fods. Stien kan her uden yderligere erstatning til lodsejerne udvides til indtil 10 meters bredde. Al færdsel i området sker på eget ansvar og efter fredningsnævnets anvisninger og ordensregler. Campering og bål-tænding er forbudt. Klitvæsenets beføjelser forbeholdes.

Arealerne må iøvrigt benyttes som hidtil. Kreaturgræsning, høslet, jagt, fiskeri og indsamling af bær og frugter må fortsat finde sted. De dyrkede arealer må fortsat dyrkes, men nye må ikke indtages til dyrkning.

Fredningen er ikke til hinder for, at fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter i samråd med nævnet uden udgift for ejerne lader anlægge de for almenhedens færdsel fornødne stier og veje i området og lader anbringe stenter og lignende over heg-
nene.

Fredningen er ikke til hinder for,

at der efter forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet opføres
landbrugsbygninger indenfor hele området,

at matr. nr. 127 c og 127 d beplantes som af ejeren ønsket,

at ejeren af matr. nr. 127 e, fuldfører den påbegyndte opførelse af
et sommerhus med garage, som tilkendegivet under fredningsnævnets
møde den 22. juli 1960,

at ejeren af matr. nr. 94 k mod at fjerne det allerede på parcellen
opførte, lille sommerhus, opfører et sommerhus i en lavning på
parcellen, som tilkendegivet under fredningsnævnets møde den 22.
juli 1960,

og at ejerne af matr. nr. 94 g og 127 g lader opføre et sommerhus
i en lavning på grunden, som tilkendegivet i samme møde.

Det tilføjes, at de hidtil i love og vedtægter, herunder by-
planen og sandflugtslovgivningen, for området gældende bestemmelser
fortsat er gældende uanset fredningen.

Fredningsnævnet har ved erstatningsfastsættelsen taget i be-
tragtning de allerede for visse dele af området gældende indskrænk-
ninger i rådigheden, klitfredningsbestemmelserne, herunder de i
sandflugtsloven indeholdte bestemmelser om almenhedens adgang til
færdsel og ophold, byplanvedtægtens regler og bestemmelsen i natur-
fredningslovens § 25, stk. 2, om forbud mod bebyggelse indenfor 300
m fra statsskove uden fredningsnævnets tilladelse. Endvidere er hen-

syn taget til områdets overordentlig store landskabelige værdi, det om stedfundne salg indenfor området oplyste og utvivlsomt aktuelle salgsmuligheder, men også til, at lodsejerne ved fredningen får udbetalt en samlet erstatning for deres jord uden hensyn til uvisheden med hensyn til mulighed for salg, og til at lodsejerne fortsat bevarer jorden til græsning m.v.

Under hensyn til det anførte og efter en bedømmelse af det af lodsejerne anførte og oplyste, samt iøvrigt efter en samlet vurdering af alle i betragtning kommende forhold, fastsætter fredningsnævnet følgende erstatninger for fredningen som foran beskrevet.

Matr. nr.	Areal ialt.	Areal med offentlig adgang.	Erstatning.
96 <u>f</u>	2,68 ha	1,06	kr. 400

Parcellen er i sin helhed beliggende indenfor 300 m fra Tversted klitplantage, og byggetilladelse må anses udelukket ner lige op ad plantagen. 0,6 ha er klitfredet.

96 <u>g</u>	6,78 ha	2,97	" 500
127 <u>c</u>	1,44 -	0	" 0

På matr. nr. 96 g er tinglyst deklaration om forbud mod yderligere bebyggelse. Nævnet har lagt vægt på, at kun en ringe del af arealet udlægges med adgang til offentlig færdsel, at arealerne - også 127 c - i det væsentligste er beliggende indenfor 300 m fra klitplantagen og på den begunstigelse, ejeren har nydt ved at opnå byggetilladelse og tilladelse til beplantning. 1,61 ha er i forvejen klitfredet.

Transport	10,90 ha	4,03	kr. 900
-----------	----------	------	---------

Transport	10,90 ha	4,03	kr.	900
-----------	----------	------	-----	-----

127 <u>d</u>	1,04 -	0	"	3.000
--------------	--------	---	---	-------

Beplantning tilladt.

96 <u>b</u>	1,60 ha	0	"	200
-------------	---------	---	---	-----

Parcellen ligger i sin helhed inden for 300 m grænsen.

95 b, arealet
nedenfor skræn-

ten i område I,

7,52 ha	7,52	"	30.000
---------	------	---	--------

2,17 ha er klitfredet.

95 b, arealet

ovenfor skrænten

i område II, 3,3 ha	0	"	4.000
---------------------	---	---	-------

Af arealet er ca. 2,2 ha beliggende inden for 300 m grænsen. Ejerindens landejendom med gårdsplads m.v. optager en del af arealet.

94 <u>b</u>	9,22 ha	9,22	"	20.000
-------------	---------	------	---	--------

Nævnet har besigtiget den øvrige del af matr. nr. 94 b, syd for fredningslinien, og har ment at kunne imødekomme ejernes ønske om tilladelse til at opføre et sommerhus til eget brug inden for 300 m fra klitplantagen, dog ikke nærmere denne end 200 m, men forbeholder sig godkendelse af tegninger og beliggenhedsplan. Nævnet har herefter ment at kunne imødekomme ejernes erstatningskrav. 2,71 ha er klitfredet.

94 <u>a</u> , 94 <u>i</u> , 6,02 ha	6,02	"	38.000
-------------------------------------	------	---	--------

arealet neden Nævnet har lagt vægt på den længe før for skrænten fredningen udarbejdede udstykningsplan i område I og det oplyste om bylige salg af grunde i nærheden. 1,79 ha er klitfredet.

Transport	39,60 ha	26,79 ha	kr.	96.100
-----------	----------	----------	-----	--------

Transport	39,60 ha	26,79 ha	kr. 96.100
-----------	----------	----------	------------

94 a, arealet
ovenfor skræn-
ten i område

II	0,11 -	o	" 200
----	--------	---	-------

46 <u>o</u>	10,28 -	9,04 -	" 35.000
-------------	---------	--------	----------

Af arealet er 5,38 ha klitfredet.

94 <u>k</u>	1,4 ha	o	" 1.400
-------------	--------	---	---------

fastsat som erstatning for omkostning
ved flytning af sommerhus, ulempe m.v.
"Aalehullet" må anses helt uegnet til
bebyggelse.

127 <u>e</u>	1,24 ha	o	" 4.000
--------------	---------	---	---------

Ejeren har nu opført det tilladte
sommerhus midt på parcellen.

94 <u>q</u> , 127 <u>g</u>	0,34 ha	o	o
----------------------------	---------	---	---

Et hus er tilladt på parcellen.

94 <u>e</u>	0,71 ha	o	" 3.000
-------------	---------	---	---------

Bygninger og gårdsplads optager en
del af arealet.

95 <u>f</u> , 96 <u>e</u>	1,40 ha	o	" 5.000
---------------------------	---------	---	---------

På arealet er tre sommerhuse på
lejet grund.

94 <u>m</u>	0,11 -	o	" 200
-------------	--------	---	-------

På parcellen er et sommerhus.
Kun ulempeerstatning.

94 <u>l</u>	0,11 ha	o	" 200
-------------	---------	---	-------

På parcellen er et sommerhus.
Kun ulempeerstatning.

94 <u>f</u>	0,90 ha	o	" 1.600
-------------	---------	---	---------

95 <u>h</u>	<u>0,20 -</u>	<u>o</u>	<u>" 1.600</u>
-------------	---------------	----------	----------------

Transport	56,40 ha	35,83 ha	kr. 148,300
-----------	----------	----------	-------------

Transport	56,40 ha	35,83 ha	kr. 148.300
95 <u>i</u>	0,26 -	0	" 200
Herpå et sommerhus. Kun ulempe- erstatning.			
95 <u>g</u>	0,10 ha	0	" 400 -
Ulempeerstatning.			
127 <u>a</u> , fælles- lodden mod øst	<u>0,90 ha</u>	0	" 6.000
Areal ialt	57,66 ha		
Herunder med offentlig adgang:	35,83 ha		
	Erstatning ialt		<u>kr. 154.900</u>

Erstatningerne udbetales til de foran anførte ejere, da ikke andre har givet møde og fremsat krav.

Erstatningen for fredning af fælleslodden, matr.nr. 127 a, kr. 6.000, deponeres med frigørende virkning i et pengeinstitut, jfr. lov nr. 29 af 26, februar 1932, da der er strid om adkomsten til denne lod.

Erstatningerne udredes som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse på de nedenfor anførte ejendomme med prioritet forud for pantegæld."

Konklusionen er sålydende:

"Ejendommene, matr. nr. 96 f, 96 g, 127 c, 127 d, 96 b, 95 b, 127 a, 94 b, 94 a, 94 i, 46 o, 94 k, 127 e, 127 g, 94 q, 94 e, 95 f, 96 e, 94 f, 94 m, 94 l, 95 h, 95 i og 95 g, Ø. og V. Tversted, Tversted sogn, fredes som ovenfor nærmere bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

I erstatning udbetales til lodsejerne eller deponeres de ovenfor anførte beløb, ialt kr. 154.900, med renter 5% årlig fra ken-

delsens dato.

Af erstatningen udredes tre fjerdedele af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af Hjørring amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling."

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af ingeniør Viggo Dencker med påstand principalt om fredningens ophævelse, subsidiært om højere erstatning, af proprietær Bernt Pesche-Køedt med påstand principalt om ophævelse af bestemmelsen om almenhedens adgang til det fredede, subsidiært om højere erstatning, og af fru Marie J. Sørensen, gårdejer Osvald Kyllingsbæk og tømrermester Hans Weesgaard for så vidt angår de som område II betegnede arealers vedkommende med påstand om højere erstatning. Endvidere har Hjørring amtsråd henstillet, at reglen i naturfredningslovens § 17, stk. 2, bringes i anvendelse, således at staten udreder 9/10 af erstatningen.

Overfredningsnævnet har den 1. maj 1962 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende og andre i sagen interesserede.

Det er overfredningsnævnets opfattelse, at hensynet til almenheden ikke nødvendiggør fredning af område II i det omfang, det er bestemt i fredningsnævnets kendelse. Man har derfor bestemt, at hele det af fredningsnævnet til område II henregnede areal bortset fra matr. nr. 46 o, Vester- og Øster Tversted byer, kan udgå af fredningen. Disse arealer ligger i det væsentlige bagved klitterne og er til dels bebygget. De vil efter overfredningsnævnets mening naturligt kunne indgå i en fremtidig sommerhusbebyggelse på det sydfor liggende område, i hvilken forbindelse bemærkes, at de udenfor det fredede beliggende arealer vil blive optaget på den for en del af Tversted-Uggerby kommune godkendte fredningsplan I, indtil der gennem en par-

tiel byplan kan træffes nærmere bestemmelse for dette område.

Herefter udgår følgende ejendomme i Vester- og Øster Tversted byer i sin helhed af fredningen: Matr. nr. 96 b, 127c, 127d, 127a, 94f, 95 i, 95 g, 95 h, 94 f, 94 l, 94 m, 95 f, 96 e, 94 e, 94 q, 127 g, 127 e og 94 k. Desuden udgår de dele af ejendommene matr. nr. 96 f, 96 g, 95 b og 94 a, der efter fredningsnævnets kendelse omfattes af område II.

For så vidt angår ejendommen matr. nr. 46 o, tilhørende proprietær Bernt Pesche-Køedt, kan overfredningsnævnet tiltræde, at en del af denne ejendom underkastes fredning uden offentlig adgang og således henføres til område II. Man har dog fundet, at dette område burde udvides noget på bekostning af den del af matr. nr. 46 o, der åbnes for almenheden og henføres til område I. Den del af matr. nr. 46 o, der henføres til område II, omfatter herefter foruden det af fredningsnævnet bestemte areal også det nord herfor beliggende areal indtil den tværs over ejendommen gående kirkesti, se nærmere det kendelsen vedhæftede kort. Matr. nr. 46 o nord for kirkestien forbliver under område I og fredes med offentlig adgang.

Overfredningsnævnet har - efter fastsættelse af de ændrede fredningsgrænser - fremsat tilbud om forhøjet erstatning til proprietær Pesche-Køedt og tilbud om en ulempeerstatning på 2.000 kr. til ingeniør Viggo Dencker. Begge har akcepteret, idet der vedrørende den sidstnævnte bemærkes, at fredningsplanudvalget har givet tilsagn om at ville tillade ejeren af matr. nr. 96 g at foretage beplantning langs den sydlige grænse af fredningslinien på den af fredningsplanen omfattede del af ejendommen. For så vidt angår de øvrige ankende, fru Marie Sørensen samt gårdejer Osvald Kyllingsbæk og tømrermester Hans Weesgaard, bortfalder anken, som alene vedrørte de pågældendes arealer indenfor område II.

Erstatningen vil være at udrede efter lovens almindelige regler.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde den afsagte kendelse, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

Et kort nr. Hj. 119 visende grænserne for det fredede område er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 1. september 1961 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer af Vesterklit i Tversted sogn stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

Der tillægges de af fredningen berørte lodsejere følgende erstatninger:

Grosserer Anton Roldby	400 kr.
Ingeniør Viggo Dencker	2.000 "
Fru Marie J. Sørensen	30.000 "
Fru K. Dreyer og fru E. Caspersen	20.000 "
Gårdejer Osvald Kyllingsbæk og tømrermester Hans Weesgaard	38.000 "
Proprietær B. Pesche-Køedt	<u>38.200 "</u>
	ialt 128.600 kr.
	=====

Erstatningsbeløbene, med 5% årlig rente fra 1. september 1961 til betaling sker, udredes af statskassen med $\frac{3}{4}$, medens $\frac{1}{4}$ udredes af Hjørring amtsfond og de i amtsrådsredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Kaas-Petersen
Kaas-Petersen

FREDNINGSNÆVNET>

År 1961 den 1. september afsagde fredningsnævnet for
Hjørring amtsrådsreds i

F.s. 598/1960: Fredning af arealer af
Vester Klit i Tversted sogn

sålydende

F R E D N I N G

af

arealer af Vester klit

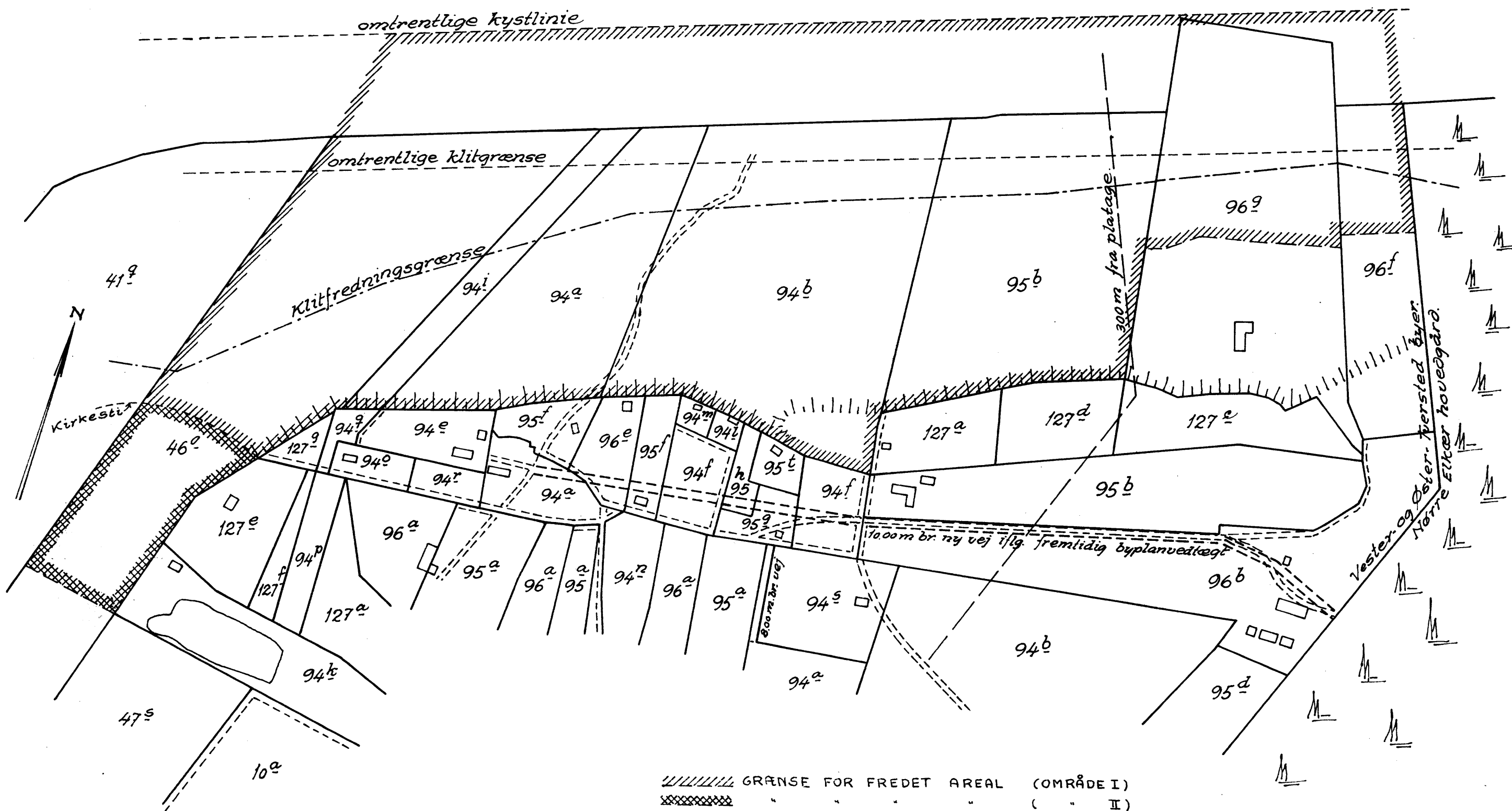
i

Tversted sogn.

CITERET FULDT UD I OFN K AF 21/1 1963

KORT>

Vesterhavet

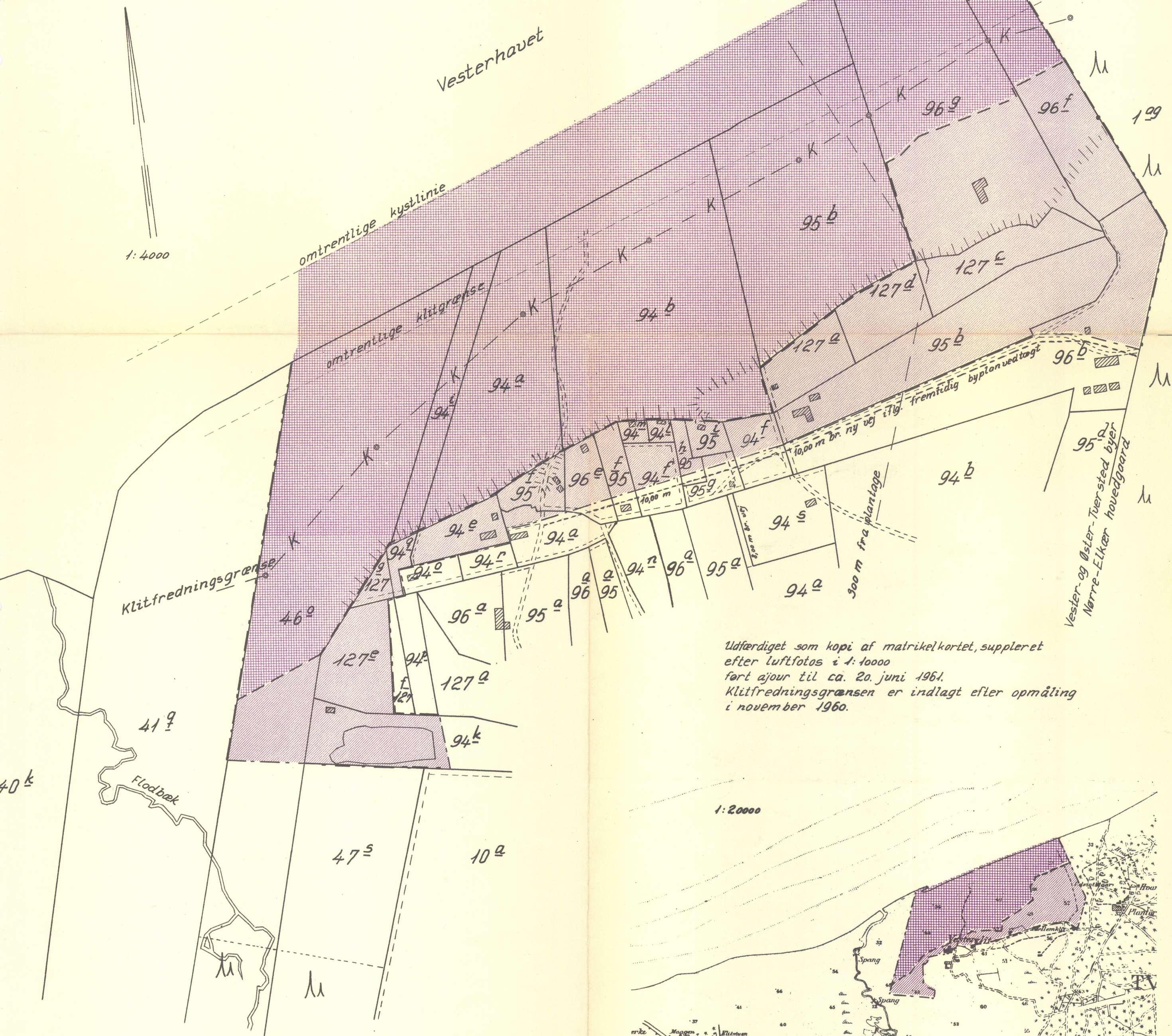

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 29-10-62
 By: Vester og Øster Tversted
 Sogn: Tversted
 Plan nr. HJ. 119.

Det fredede areal iflg. fredningsnævnets
kendelse af sept. 1961 er vist med lilla.

Område I iflg. kendelsen.

Område II iflg. kendelsen.

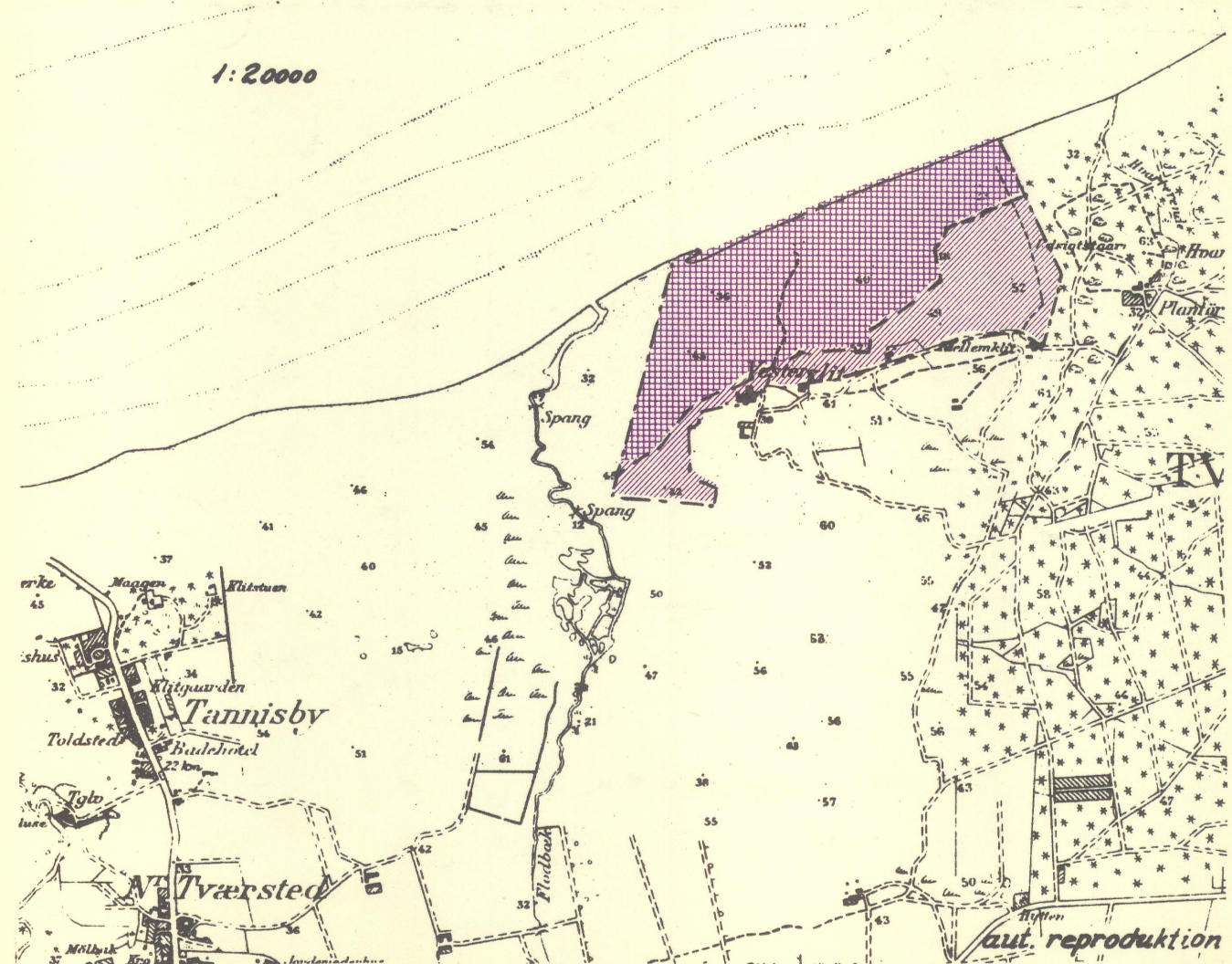
Udfærdiget som kopi af matrikelkortet, suppleret
efter luftfotos i 1:10000
ført ajour til ca. 20. juni 1961.
Klitfredningsgrænsen er indlagt efter opmåling
i november 1960.

Terræn af
Vester- og Øster-Tversted Byer
Tversted Sogn
Horns herred
Hjørring amt

REG. NR. 02732.020

Udfærdiget i juni 1961

Dansk kort

aut. reproduction

Hjørring Kommune

den 28. oktober 2015

FN-NJN 33/2015: Forbedring af gangsti ved Tversted.

Fredningsnævnet har den 16. juni 2015 modtaget ansøgning fra Jacob Frost om tilladelse til at forbedre en gangsti til stranden på matr.nr. 95b Tversted by, Tversted, beliggende ved Mellemklitvej 8, 9881 Bindslev.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 21. januar 1963 om fredning af arealer ved Vesterklit, der er en tilstandsfredning med bestemmelser om, at arealerne ikke må beplantes, afvandes eller opgraves, samt at almenheden har ret til færdsel til fods på den nordlige del af fredningsarealet, ligesom fredningen ikke er til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse kan anlægges de fornødne stier og veje i området.

Ejeren har i sin ansøgning blandt andet anført, at stien til vandet igennem længere tid ikke har været fremkommelig på grund af oversvømmelse, hvorfor der ønskes tilført sand til stien, så den kommer over vandniveau, ligesom der er ønske om etablering af en gangbro. Stien er placeret tæt på matriklens østlige grænse og i forlængelse af den offentlige badesti mellem matr.nr. 127m og 127n.

Hjørring Kommune har i udtalelse af 4. august 2015 anbefalet, at adgangsforholdene forbedres ved, at der placeres flytbare broer eller spange over de våde partier på stien, hvilket ikke kræver fundering og gravearbejde. Disse broer/spange kan hele tiden tilpasses det aktuelle behov. Kommunen har ikke kendskab til bilag IV-arter på arealerne, men der er stor sandsynlighed for at der er markfirben og spidssnudet frø på arealet. Kommune har også bemærket, at der alternativt kan anlægges et andet tracé, uden om de våde områder.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 14. oktober 2015. Fredningsnævnet deltog ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Per Therkildsen og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard. For Hjørring Kommune mødte Karin Krogstrup og for Dansk Botanisk Forening mødte Flemming Thorning-Lund. For Dansk Ornitologisk Forening mødte Vagn Gjerløv. Ejeren var mødt. Fredningsnævnet har efter mødet taget kontakt til Danmarks Natur-

fredningsforening v/ Jørgen Jørgensen.

Hjørring Kommune oplyste, at det efter praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet vil blive vanskeligt at kunne meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 ved tilførsel af sand. Kommunen ser derfor som løsning midlertidige spange eller anlæg af stien i et andet tracé. Kommunen vil dog kunne acceptere en bro/spang i en bredde på ca. 80 cm på 3 sæt pæle og påført hønsenet af hensyn til skridsikkerhed

Dansk Botanisk Forening henledte opmærksomheden på en træbro ved redningsstationen ved Uggerby, som er en spang med en bredde på ca. 80 cm. og med pæle i en tilstrækkelig højde til, at den vil være fri for vand.

Dansk Ornitologisk Forening så hellere en spang fremfor tilførsel af sand.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen af arealer ved Vesterklit er en tilstandsfredning med bestemmelser om, at arealerne ikke må beplantes, afvandes eller opgraves samt at almenheden har ret til færdsel til fods på den nordlige del af fredningsarealet, ligesom fredningen ikke er til hinder for at der med fredningsnævnets godkendelse kan anlægges de fornødne stier og veje i området. Det ansøgte kræver derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningskendelsen har blandt andet til formål at sikre almenheden adgang på den nordlige del af fredningen ned mod havet.

Denne adgang igennem de våde områder kan sikres tilstrækkeligt ved anvendelse af spange med en bredde på ca. 80 cm. påført hønsenet og med 3 sæt pæle en 2-3 forskellige steder på stien.

Fredningsnævnet kan herefter meddele dispensation til det ansøgte i overensstemmelse med den beskrevne løsning, der ikke ses at være i strid med fredningens formål.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal

ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Per Therkildsen,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Hjørring Kommune, sags.nr. 01.05.10-P19-2-15,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Jørgen Jørgensen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning Lund,
10. Jacob Frost.

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Hjørring Kommune

Den 22. november 2020

FN-NJN-27-2020: Hegning og opsætning af læskur og kreaturovergang i fredningen af arealer ved Flodbækken.

Fredningsnævnet har den 7. maj 2020 fra Hjørring Kommune modtaget ansøgning om etablering af hegning på matr.nr. 47s, Tversted by, Tversted, der ejes af Jørgen N. Rasmussen og hegning og opsætning af læskur og kreaturovergang på matr. nr. 39bb, Tversted By, Tversted, der ejes af Hjørring Kommune.

Fredningsnævnet har efter forhandling og besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i afsnittet neden for om fredningsnævnets afgørelse.

Ansøgningen vedrører også etablering af hegning på arealer omfattet af fredning af arealer ved Vesterklit og Forslag til fredning af Tversted Grønne Front. Der henvises til FN-NJN-26-2020 og FN.NJN-28-2020.

Sagens baggrund

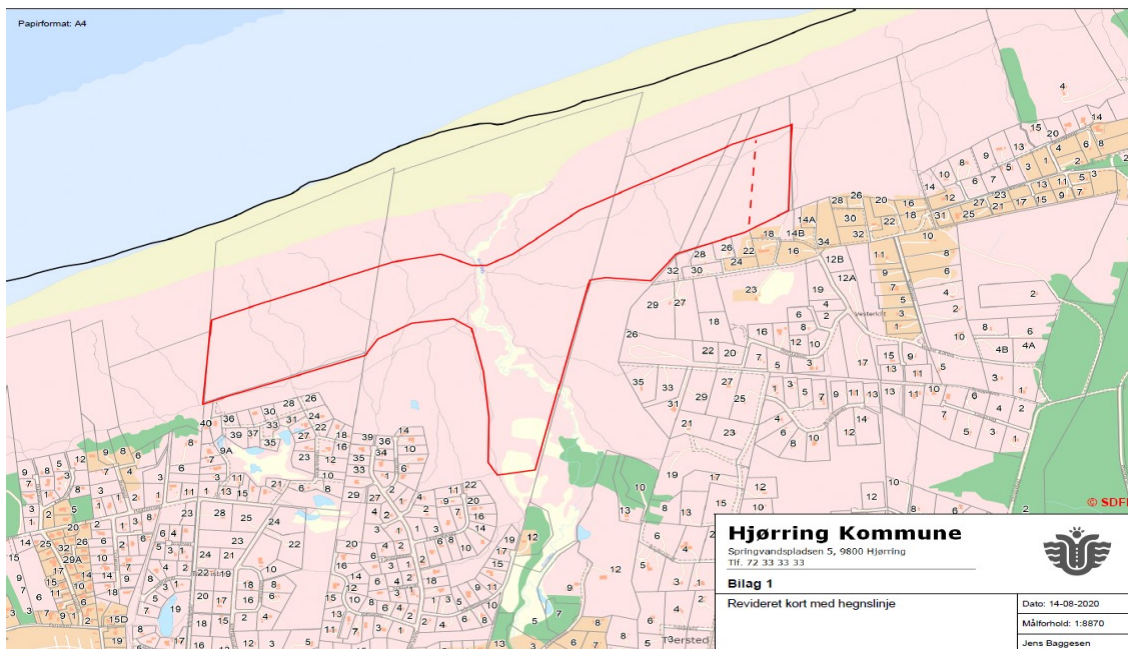
Ejendommene, matr.nr. 47s, Tversted By, Tversted, og matr. nr. 39bb Tversted By, Tversted er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 2. september 1970 om fredning af arealer ved Flodbækken, der er en tilstandsfredning med bestemmelse om, at der ikke må afvandes, opdyrkes, beplantes, foretages ændringer i terrænet, herunder planering og sandgravning. Kreaturgræsning er forbudt. Almenheden har som udgangspunkt adgang til arealerne bortset fra særligt nævnte hegnede arealer.

Matr.nr. 47s Tversted By, Tversted er tillige omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 21. 1963 om fredning af arealer ved Vesterklit. Denne sag behandles under FN-NJN-26-2020.

Hjørring Kommune har anført, at formålet med ansøgningen er at etablere naturpleje svarende til den, der etableres ved Forslag til fredning af Tversteds Grønne Front. Naturplejen har til formål at bevare områdets karakteristiske klitlandskab med tilhørende arter. Det anføres, at området på nuværende tidspunkt rummer et varieret klitlandskab bestående af en mosaik af krat og åbne partier med forskellig vegetationshøjde. Denne variation giver området et rigt dyre- og planteliv. I området findes planter som Nikken Kobjælde, Sandfrøstjerne og Blodrød Storkenæb, der alle er afhængige af, at arealerne er lysåbne. På Blodrød Storkenæb lever larverne fra sommerfuglen Sortbrun Blåfugl, som kun findes på få lokaliteter langs Tannisbugten og er vurderet som kritisk truet på den danske rødliste. Derudover er området levested for bilag IV-arten markfirben, der er knyttet til de åbne områder langs kysten.

For at bevare områdets naturværdier vil Hjørring Kommune etablere ekstensiv græsning i området med et græsningstryk på 0,3 dyreenheder pr. ha. Det lave græsningstryk skal sikre, at den fortsatte vegetation i klitterne beskyttes ved at lysåbne områder afgræsses, krat bevares samt at sårbare partier ikke afgræsses for hårdt. Afgræsningen skal tillige medvirke til at bekæmpe tilgroning med de

invasive arter Rynket Rose, Glansbladet Hæg og Bjergfyr, som vurderes at være en trussel for områdets naturlige vegetation.

Hjørring Kommune har fremsendt ovenstående reviderede kortbilag vedrørende hegnslinjen og anført, at hegnet placeres hensigtsmæssigt i landskabet og vil være diskret 2-trådet hegn med naturfarvede træpæle.

Der kan forekomme mindre tilpasninger af hegnslinjen i felten for at tilgodese naturplejen samt de landskabelige hensyn. Hegnet sættes ikke i den hvide, men i den grønne klit. De få græssende dyr kan give anledning til mindre vindbrud. Er det tilfældet, vil der kunne dæmpes med halm eller hjelme eller arealer kan frahegnes.

Ved alle stier placeres låger eller stenter, således at området i samme omfang som i dag vil være tilgængeligt. Ved alle indgange til hegnet placeres mindre skilte som informerer om dyr og færdsel. Få steder hvor det af publikumshensyn vurderes at være hensigtsmæssigt, ønskes der opsat informationstavler som informerer om området og naturplejen.

For at de græssende dyr kan bevæge sig rundt på hele arealet er et nødvendigt at etablere en kreatur overgang over vandløbet Flodbækken. Derudover er det ønskeligt at opsætte et læskur til dyrene på arealet, så der kan etableres helårsgræsning for at sikre den skånsomme naturpleje. Både læskur og kreaturovergang vil blive lavet i naturfarvede materialer.

Hjørring Kommune har i mail af 29. maj 2020 oplyst, at projektet ikke er beliggende i Natura2000-område, men mellem følgende 3 Natura 2000-områder:

- Skagens Gren og Skagerrak i en afstand af ca. 0,2 km,
- Råbjerg Mile og Hulsig Hede i en afstand af ca. 4 km,
- Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb i en afstand af ca. 1,2 km.

Hjørring Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på området ved Skagens Gren og Skagerrak, og at det vil have positiv indflydelse på de to øvrige Natura 2000-områder. Det tilføjes, at projektet med afgræsning har til formål at bevare de lysåbne klitnaturtyper og vil derfor bidrage til sikring af disse uden for habitatområderne. Derudover vil afgræsningen medvirke til at bibeholde et sammenhængende bælte af lysåben kystnatur som vil være til gavn for spredning af de tilhørende arter.

Ovenfor eksempel på kreaturovergang.

Nedenfor eksempel på læskur.

Opsætning af kreaturovergang og læskur vil ske på de arealer, der tilhører Hjørring Kommune.

Jørgen N. Rasmussen har i mail af 18. august 2020 anført, at han mener det er forkert at give tilladelse, da hestene vil ødelægge floraen ned til flodbækken for at drikke vand, da der jo også tidligere har gået både får og også køer, som er blevet nægtet adgang af samme grund.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Besigtigelse den 9. september 2020

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 9. september 2020. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard. Det ministerielt udpegede medlem, Tage Leegaard havde lovligt forfald, og vil deltage skriftligt i sagens afgørelse. For Hjørring Kommune mødte Jens Baggesen og Laus Gro-Nielsen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Arnold Simonsen. For Dansk Ornitologisk Forening mødte Svend Erik Mikkelsen. For Friluftsrådet mødte Thomas Jensen.

Lodsejer Lotte Weesgaard havde til Hjørring Kommune meddelt, at hun vil fremsende et skriftligt indlæg.

Både Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening tilkendegav, at de fandt projektet spændende og godt.

Friluftsrådet ønskede fredningsnævnets vurdering af, om det er muligt at dispensere mod fredningens formål. Derudover ønskede man præciseret, hvilke dyr, der skal afgræsse. Friluftsrådet oplyste, at man ikke kan acceptere vildheste, men gerne islandske heste eller andre hårdføre dyr.

Fredningsnævnet besluttede at udsætte sagen på yderligere bemærkninger fra Hjørring Kommune vedrørende offentlighedens adgang, samt hvilke dyr, der kan afgræsse arealerne og formidling af offentlighedens adgang.

Yderligere bemærkninger

Hjørring Kommune har i mail af 1. oktober 2020 bl.a. oplyst, at gennemgange til hegningen vil blive klaplåger eller sluser formet som et V, at der opsættes informationsskilt ved hver indgang til hegningen, og at afgræsning af arealerne på kort sigt vil ske ved islandske heste, eventuelt på længere sigt ved kreaturer, geder eller får, justeret efter behovet for naturpleje.

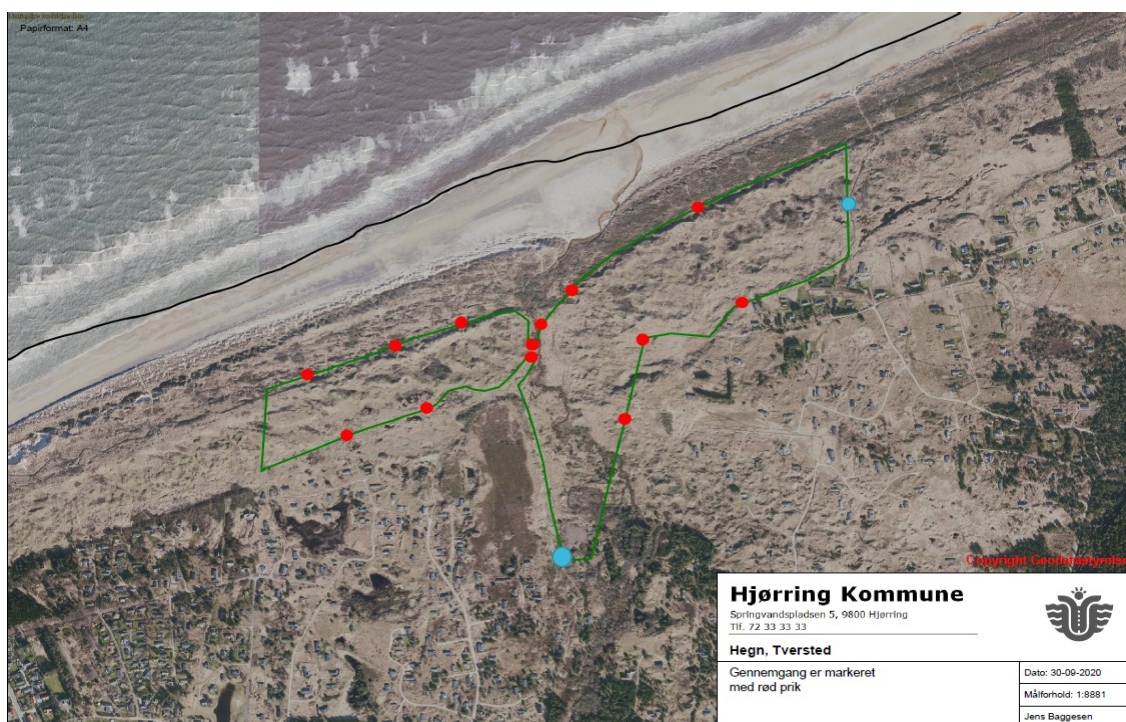
Friluftsrådet, kreds Vendsyssel har i mail af 5. oktober 2020 fremsat bemærkninger vedrørende typer af adgangsveje til hegningen, herunder navnlig en accept af klaplåger og sluser formet som et V og antallet og placeringen af adgangsvejene. Herudover er der bemærkninger til valg af afgræssende dyr og hegningens karakter og endelig til opsætning af informationsskilte om offentlighedens færdsel og adfærd inden for hegningen. Der henvises til Miljøstyrelsens vejledning fra august 2019 om regler for skiltning om adgangsreglerne i naturen.

Hjørring Kommune har i mail af 5. november 2020 i enighed med Friluftsrådet fremsendt bemærkninger til:

- Der etableres gennemgange i hegnet. Der henvises til nedenstående kort. Gennemgangene bliver enten klaplåger eller V-gennemgange. Valg af model vælges senere i samarbejde mellem kommunen, dyreholder og eventuelle grundejerforeninger. Stenter opsættes kun som eventuelt supplement til de planlagte gennemgange.

- Der opsættes to-trådet hegn til heste. Hvis der på et senere tidspunkt skal afgræsses med andre dyr, f.eks. får eller geder, suppleres der med 1 eller 2 ekstra tråde.
- Ved indgangene sættes skilte, der først og fremmest viser, at der er offentlig adgang til det indhegnede område samt en vejledning til adgangsreglerne for området, om at vise hensyn til dyr, m.v. Skiltene trykkes, så der ud over relevante piktogrammer er tekst på engelsk og tysk.

Adgangenes placering ses på nedenstående kort.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af Flodbækken betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan på baggrund af de foreliggende oplysninger om hegningens placering, adgangsv ejenes udformning og skiltning i området mv. meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnet forudsætter, at der med hensyn til den nærmere fastlæggelse af hegnslinjen i felten opnås enighed med den private lodsejer.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Miljøstyrelsen,
4. Hjørring Kommune, sagsnr. 01.05.11-P19-1-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Hjørring,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Vendsyssel,
12. Jørgen Rasmussen,
13. Lotte Westergaard,
14. Ole Riis,

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Hjørring Kommune

Den 22. november 2020

FN-NJN-26-2020: Hegning af arealer ved fredningen af Vesterklit.

Fredningsnævnet har den 7. maj 2020 fra Hjørring Kommune modtaget ansøgning om etablering af hegning på matr.nr. 47s, Tversted By, Tversted, der ejes af Jørgen N. Rasmussen og på matr. nr. 94i og 94 an Tversted By, Tversted, der ejes af Lotte Weesgaard. Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 21. januar 1963 om fredning af arealer ved Vesterklit.

Fredningsnævnet har efter forhandling og besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i afsnittet neden for om fredningsnævnets afgørelse.

Ansøgningen vedrører også etablering af hegning på arealer omfattet af fredning af arealer ved Flodbækken og Forslag til fredning af Tversted Grønne Front. Der henvises til FN-NJN-27-2020 og FN.NJN-28-2020.

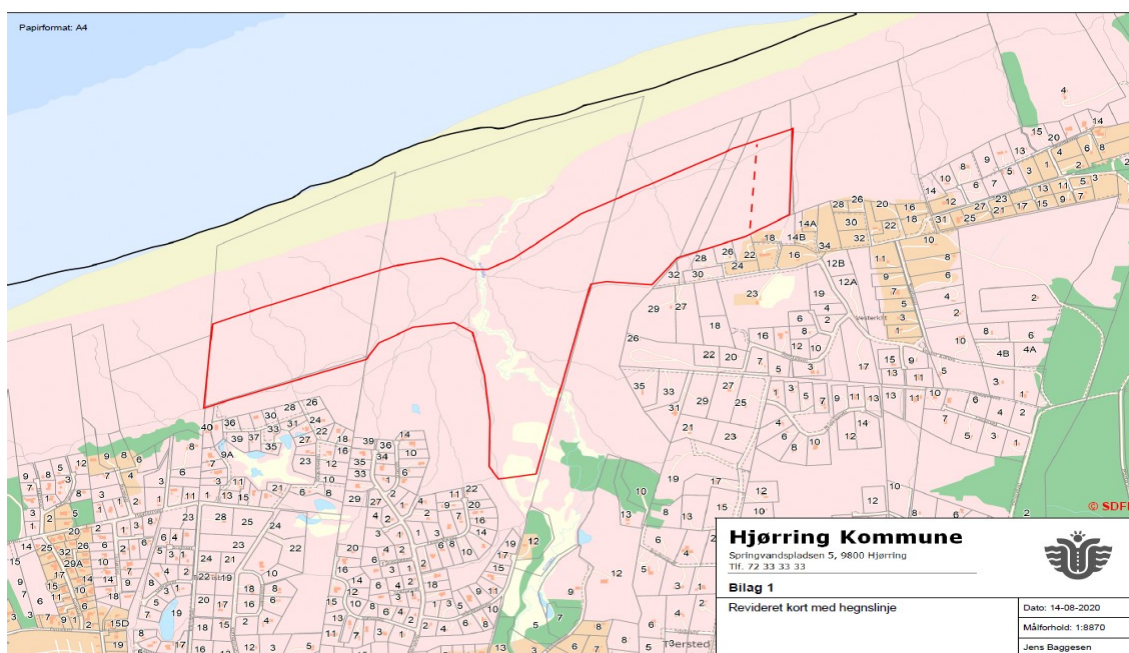
Sagens baggrund

Ejendommene, matr. nr. 47s, Tversted By, Tversted og matr. nr. 94i og 94an Tversted By, Tversted er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 21. januar 1963 om fredning af arealer ved Vesterklit, der er en tilstandsfredning. Arealerne må ikke beplantes, planeres, afvandes eller opgraves. Arealerne må ikke yderligere bebygges, skure, boder og andre skæmmende indretninger må ikke opsættes. Der må ikke opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. Almenheden skal have adgang til fods og ophold i et nærmere angivet areal i fredningen. Kreaturafgræsning kan forsat finde sted.

Matr.nr. 47s Tversted By, Tversted er tillige omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 2. september 1970 om fredning af arealer ved Flodbækken. Denne sag behandles under FN-NJN-27-2020.

Hjørring Kommune har anført, at formålet med ansøgningen er at etablere naturpleje svarende til den, der etableres ved Forslag til fredning af Tversteds Grønne Front. Naturplejen har til formål at bevare områdets karakteristiske klitlandskab med tilhørende arter. Det anføres, at området på nuværende tidspunkt rummer et varieret klitlandskab bestående af en mosaik af krat og åbne partier med forskellig vegetationshøjde. Denne variation giver området et rigt dyre- og planteliv. I området findes planter som Nikkende Kobjælde, Sandfrøstjerne og Blodrød Storkenæb, der alle er afhængige af, at arealerne er lysåbne. På Blodrød Storkenæb lever larverne fra sommerfuglen Sortbrun Blåfugl, som kun findes på få lokaliteter langs Tannisbugten og er vurderet som kritisk truet på den danske rødliste. Derudover er området levested for bilag IV-arten markfirben, der er knyttet til de åbne områder langs kysten.

For at bevare områdets naturværdier vil Hjørring Kommune etablere ekstensiv græsning i området med et græsningstryk på 0,3 dyreenheder pr. ha. Det lave græsningstryk skal sikre, at den fortsatte vegetation i klitterne beskyttes ved at lysåbne områder afgræsses, krat bevares samt at sårbare partier ikke afgræsses for hårdt. Afgræsningen skal tillige medvirke til at bekæmpe tilgroning med de invasive arter Rynket Rose, Glansbladet Hæg og Bjergfyr, som vurderes at være en trussel for områdets naturlige vegetation.

Hjørring Kommune har fremsendt ovenstående reviderede kortbilag vedrørende hegnslinjen og anfører, at hegnet placeres hensigtsmæssigt i landskabet og vil være diskret 2-trådet hegn med naturfarvede træpæle.

Der kan forekomme mindre tilpasninger af hegnslinjen i felten for at tilgodese naturplejen samt de landskabelige hensyn. Hegnet sættes ikke i den hvide, men i den grønne klit. De få græssende dyr kan give anledning til mindre vindbrud. Er det tilfældet, vil der kunne dæmpes med halm eller hjelme eller arealer kan frahegnes.

Ved alle stier placeres låger eller stenter, således at området i samme omfang som i dag vil være tilgængeligt. Ved alle indgange til hegnet placeres mindre skilte som informerer om dyr og færdsel. På steder hvor det af publikumshensyn vurderes at være hensigtsmæssigt, ønskes der opsat informationstavler som informerer om området og naturplejen.

Hjørring Kommune har i mail af 29. maj 2020 oplyst, at projektet ikke er beliggende i Natura2000-område, men mellem følgende 3 Natura 2000-områder:

- Skagens Gren og Skagerrak i en afstand af ca. 0,2 km,
- Råbjerg Mile og Hulsig Hede i en afstand af ca. 4 km,
- Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb i en afstand af ca. 1,2 km.

Hjørring Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på området ved Skagens Gren og Skagerrak, og at det vil have positiv indflydelse på de to øvrige Natura2000-områder. Det tilføjes, at projektet med afgræsning har til formål at bevare de lysåbne klitnaturtyper og vil derfor bidrage til sikring af disse uden for habitatområderne. Derudover vil afgræsningen medvirke til at bibeholde et sammenhængende bælte af lysåben kystnatur som vil være til gavn for spredning af de tilhørende arter.

Jørgen N. Rasmussen har i mail af 18. august 2020 anført, at han mener, det er forkert at give tilladelse som ansøgt, da hestene vil ødelægge floraen ned til Flodbækken for at drikke vand, da der jo også tidligere har gået både får og køer, som er blevet nægtet adgang af samme grund.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Besigtigelse den 9. september 2020

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 9. september 2020. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard. Det ministerielt udpegede medlem, Tage Leegaard havde lovligt forfald, og vil deltage skriftligt i sagens afgørelse. For Hjørring Kommune mødte Jens Baggesen og Laus Gro-Nielsen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Arnold Simonsen. For Dansk Ornitologisk Forening mødte Svend Erik Mikkelsen. For Friluftsrådet mødte Thomas Jensen.

Lodsejer Lotte Weesgaard havde til Hjørring Kommune meddelt, at hun vil fremsende et skriftligt indlæg.

Både Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening tilkendegav, at de fandt projektet spændende og godt.

Friluftsrådet ønskede fredningsnævnets vurdering af, om det er muligt at dispensere mod fredningens formål. Derudover ønskede man præciseret, hvilke dyr, der skal afgræsse. Friluftsrådet oplyste, at man ikke kan acceptere vildheste, men gerne islandske heste eller andre hårdføre dyr.

Fredningsnævnet besluttede at udsætte sagen på yderligere bemærkninger fra Hjørring Kommune vedrørende offentlighedens adgang, samt hvilke dyr, der kan afgræsse arealerne og formidling af offentlighedens adgang.

Yderligere bemærkninger

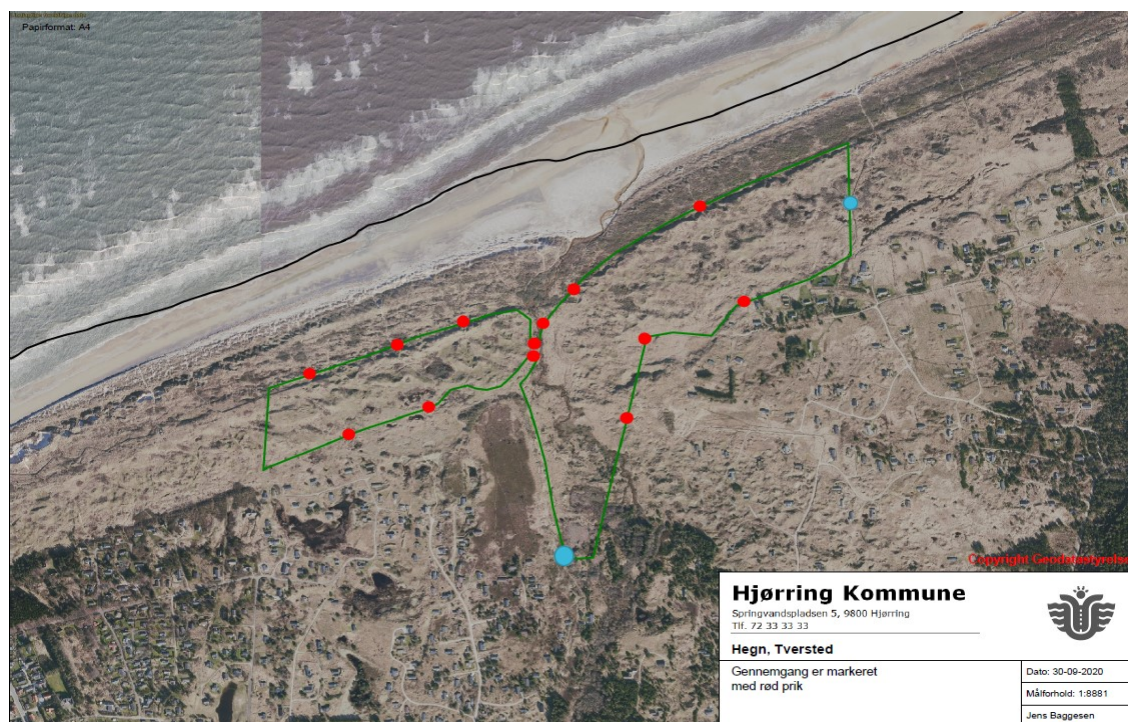
Hjørring Kommune har i mail af 1. oktober 2020 bl.a. oplyst, at gennemgange til hegningen vil blive klaplåger eller sluser formet som et V, at der opsættes informationsskilt ved hver indgang til hegningen, og at afgræsning af arealerne på kort sigt vil ske ved islandske heste, eventuelt på længere sigt ved kreaturer, geder eller får, justeret efter behovet for naturpleje.

Friluftsrådet, kreds Vendsyssel har i mail af 5. oktober 2020 fremsat bemærkninger vedrørende typer af adgangsveje til hegningen, herunder navnlig en accept af klaplåger og sluser formet som et V og antallet og placeringen af adgangsvejene. Herudover er der bemærkninger til valg af afgræssende dyr og hegningens karakter og endelig til opsætning af informationsskilte om offentlighedens færdsel og adfærd inden for hegningen. Der henvises til Miljøstyrelsens vejledning fra august 2019 om regler for skiltning om adgangsreglerne i naturen.

Hjørring Kommune har i mail af 5. november 2020 i enighed med Friluftsrådet fremsendt bemærkninger til:

- Der etableres gennemgange i hegnet. Der henvises til nedenstående kort. Gennemgangene bliver enten klaplåger eller V-gennemgange. Valg af model vælges senere i samarbejde mellem kommunen, dyreholder og eventuelle grundejerforeninger. Stenter opsættes kun som eventuelt supplement til de planlagte gennemgange.
- Der opsættes to-trådet hegn til heste. Hvis der på et senere tidspunkt skal afgræsses med andre dyr, f.eks. får eller geder, suppleres der med 1 eller 2 ekstra tråde.
- Ved indgangene sættes skilte, der først og fremmest viser, at der er offentlig adgang til det indhegnede område samt en vejledning til adgangsreglerne for området, om at vise hensyn til dyr, m.v. Skiltene trykkes, så der ud over relevante piktogrammer er tekst på engelsk og tysk.

Adgangenes placering ses på nedenstående kort.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af Vesterklit betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan på baggrund af de foreliggende oplysninger om hegningens placering, adgangsvejenes udformning og skiltning i området mv. meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnet forudsætter, at der med hensyn til den nærmere fastlæggelse af hegnslinjen i felten opnås enighed med de to lodsejere.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af

overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Miljøstyrelsen,
4. Hjørring Kommune, sagsnr. 01.05.11-P19-1-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Hjørring,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Vendsyssel,
12. Jørgen Rasmussen,
13. Lotte Westergaard,
14. Ole Riis,

